

СТАНОВИЩЕ

от професор-доктор Светослав Овчаров

НАТФИЗ „КР. САРАФОВ“

професионално направление 8.4, театрално и филмово изкуство

за представените хабилитационни материали от д-р Валерия Крачунова – Попова в конкурс за длъжността „доцент“, обявен от НАТФИЗ „Кр. Сарафов“

Като хабилитационни материали д-р Попова е предоставила три филма: игралният „Врагове“, документалният „Синко мой“ и анимационният „The Outlander“

Като обем, и представителност материалите отговарят на изискванията на закона за хабилитационен труд.

Преди да оценя представените теоретични трудове, ми се иска да спомена впечатлението си от практическите занимания на д-р Попова със студентите. В работата си с тях тя проявява търпение, систематичност и безкомпромисност. Започнала като първи и единствен преподавател в новосъздадената специалност „звук“ в НАТФИЗ, тя успя да се пребори с техническия недоимък и да зарази с ентузиазъм студентите. Пред очите ни хора, които започнаха обучението си „на голо поле“ израснаха като познания и умения. Запазвайки равнище на професионално общуване и академична хладина, д-р Попова е непрекъснато търсена от студентите за разрешаване на всякакви естетически и технически задачи. Рядко съм срещал преподавател, който тъй самоотвержено да се посвещава на студентите, да прекарва толкова време с тях, да гори с проблемите им. Това ни най-малко не намалява възискателността ѝ към тяхната работа, а оценките ѝ са строги и прецизни. Още във

втори курс повечето от студентите вече бяха подготвени на толкова добро равнище, че бяха потърсени от професионални студиа, за да бъдат назначени като звукорежисьори. Заслугата за това е на първо място на д-р Попова.

В игралният филм „Врагове“ е изградена сложна звукова партитура, включваща синхронни записи, нахсинхронни ефекти и ефекти от дигитални библиотеки. Като пресъздаване на историческа реалност, филмът е труден и изисква създаване на огромно количество нахсинхронни ефекти: скърцане на колела, движение на единични персонажи и групи хора по различни терени, комбинация на звуци, свързани с плуваща в морето лодка и пр. Нахсинхронните ефекти са органично вплетени във фонограмата и остават неразличими след синхронните звуци. По същността си, работата на д-р Попова като звукорежисьор е създаване на нов, уникален по звучене свят, със свои закономерности и правила. Смесването на всички компоненти и изработването на звуковия дизайн в сложна многоканална атмосфера е заслуга изцяло на г-жа Попова. За пръв път в последните 30 години на българското кино се посяга към толкова мащабна работа, свързана с исторически филм, която звукорежисьорът изпълнява перфектно.

В „Синко мой“ предизвикателството е идвало най-вече от многообразието на изходния звук, записван на терен полупрофесионално, а на някои места направо любителски. Записи от различни (някои от които доста агресивни) звукови среди, трябва да бъдат обединени в хармонично цяло. Тъй като основният персонаж е музикант, очевидно е, че всеки несъвършенства на изходния материал е трябвало да бъдат преодоляни и да се постигне «кристална» яснота на фонограмата. Към всичко това трябва да се добави необходимостта да се извърши сложна работа по монтаж на вече изсвирени музикални парчета, които да бъдат почти «изсвирени отново» в етапа на постпродукция. Опитът на г-жа

Попова като композитор и музикант, съчетан с професионализъмът ѝ на звукорежисьор е довел фонограмата до максимално добър вид. Убеден съм, че във финалния микс някои от музикалните парчета звучат по-добре, отколкото музикантите изобщо са могли да си представят. Съчетанието на интервюта и музика във филма постига хармонично звучене и допринася в най-голяма степен за емоционалното възприемане на филма. За пръв път в документалното кино на последните 30 години е постигнат истински музикален филм с всички негови компоненти.

В „The Outlander“ задачата, която си поставят режисьорът и звукорежисьорът е да постигнат хармония между нежната анимация, изпълнена с молив и звука на филма. Въпреки, че разказва за действителни събития, по същността си филмът е приказка, което изисква специално звуково решение. Авторите подхождат към анимационния филм със средствата на игралното кино и постигат баланс между приказния характер на сюжета и реализма. Съчетанието на синхронни ефекти и атмосфери успешно решава задачите, които са си поставили авторите. Постигнат е пълноценна атмосфера, едновременно реалистична и поетична. Многото международни награди на филма са доказателство за отлично свършената работа от режисьора и звукорежисьора.

Като човек, който е направил много филми заедно с д-р Попова, ще си позволя отклонение, свързано с метода ѝ на работа. За разлика от други звукорежисьори, които се стремят „да дърпат чергата към себе си“, тя винаги се старае да подчини фонограмата на драматургията на филма и да постигне оная хармоничност на звука, който става органична част от цялото. Рядко се случва да се работи със звукорежисьор, който едновременно толкова добре да познава въздействието на звука, средствата за неговата обработка, техниката и технологиите и едновременно с това да подчинява цялата си работа на драматургията и режисурата. Именно това

качество на д-р Валерия Попова я прави уникална сред
звукорежисьорите.

В лицето на г-жа Попова студентите от Академията имат чудесен
преподавател, наставник и приятел. Нейното академично израстване
е закономерен резултат от усилията ѝ като специалист и педагог.

В заключение искам да кажа, че предоставените хабилитационни
материали дават основания да гласувам с „Да“ за кандидатурата на
д-р Валерия Крачунова – Попова в конкурса за доцент.

София 12 декември 2019 г.

проф.д-р Светослав Овчаров